

DANIEL GLATTAUER

Navždy
tvůj

HOST

BRNO 2013

DANIEL
GLATTAUER

Daniel Glattauer · Ewig Dein

Copyright © Deuticke im Paul Zsolnay Verlag, Wien 2012

Artwork and design © Hauptmann & Kompanie
Werbeagentur, Zürich

Translation © Lenka Šedová, 2012

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2013
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-7294-935-9 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7294-936-6 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7294-937-3 (Formát PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-7294-938-0 (Formát MobiPocket)

Fáze jedna

I

V okamžiku, kdy vstoupil do jejího života, pocítila Judith ostře bodavou bolest, jež v příštím okamžiku zase ustoupila. On: „Promiňte.“ Ona: „Nic se nestalo.“ On: „To je teda nával.“ Ona: „Ano.“ Judith si zběžně prohlédla jeho obličej, letmo, jako by se jednalo o každodenní sportovní titulky. Chtěla jen vidět, jak vypadá týpek, který ji na Zelený čtvrtek v přeplněném oddělení sýrů hodlá připravit o patu. Byla trochu překvapená, vypadal normálně. Byl jako všichni ostatní, ani lepší, ani horší, ani ničím zvláštnější. Proč musí veškeré obyvatelstvo Vídně nakupovat na Velikonoce sýry? Proč ve stejnou dobu a ve stejném obchodním domě?

U pokladny na něho natrefila znovu, vykládal zboží na posuvný pás. Zaznamenala ho díky typickému oděru rukávu jeho rezavě hnědé semišové bundy. Obličej už dávno zapoměla, ne, ten si ani nezapamatovala, ale jeho obratné, cílené a přitom harmonické pohyby rukou se jí zamlouvaly. I v jednadvacátém století ještě působí jako malý zázrak, když čtyřicátník vybírá v supermarketu zboží, rovná je na pás a nákup ukládá do tašek, jako by to už někdy dělal.

Když vycházela, to už snad ani nebyla náhoda, stál tam opět, aby jí podržel dveře a blýskl se schopností zapamatovat si obličej

déle než pár vteřin. On: „Ještě jednou se omlouvám, že jsem vás kopl.“ Ona: „Ále, na to už jsem dávno zapoměla.“ On: „Ne, ne, já vím, že něco takového pekelně bolí.“ Ona: „Tak hrozné to zase nebylo.“ On: „No tak dobře.“ Ona: „Ano.“ On: „Tak se mějte.“ Ona: „Ano.“ On: „Hezké svátky.“ Ona: „Vám taky přeju.“ Rozhovory toho druhu, jaké se vedou v obchodních domech, milovala, ale tohle by teď s konečnou platností mohlo stačit.

Prozatím poslední myšlenky vztahující se k tomuto muži plály pěti až sedmi, možná osmi banánům, obrovskému žlutému trsu, který před jejíma očima ukládal do tašky. Kdo kupuje pět až sedm, možná osm banánů, má doma určitě dvě až tři, možná čtyři hladové děti. A pod koženou bundou patrně nosí pletenou vestu do věčka se vzorem rozměrných kosočtverců v křiklavých barvách. Je to takový ten správný otec rodiny, přemítala, co dovede vyprat prádlo pro čtyři až pět nebo šest osob a pak ho pověsí, ponožky patrně všechny v jedné řadě, rozříděné podle párů, a běda tomu, kdo by mu pořádek na prádelní šňůře nějak narušil.

Doma si na zarudlou patu nalepila tlustou náplast. Achilovku si naštěstí nenatrhla. Ostatně i jinak měla Judith pocit, že je nezranitelná.

2

Velikonoce probíhaly jako vždy. Sobota dopoledne. Návštěva u matky. Matka: „Jak se daří otci?“ Judith: „Nevím, zajdu k němu až odpoledne.“ Sobota odpoledne. Návštěva u otce. Otec: „Jak se daří mámě?“ Judith: „Dobře, byla jsem u ní dopoledne.“ Neděle poledne. Návštěva u bratra Aliho na venkově: „Jak se daří mámě a tátovi?“ Judith: „Dobře, byla jsem u nich včera.“ Ali: „Oni už se zase dali dohromady?“

Na velikonoční pondělí k sobě pozvala přátele s tím, že něco uvaří. Vlastně je pozvala jen na večer, ale hned jak ráno vstala, pustila se do příprav. Celkem jich bylo šest: dva páry a dva jednotlivci (z toho jeden věčně sólo, druhý byla ona sama). Mezi jednotlivými chody se vedly hovory na úrovni, zejména jak dusit potraviny při zachování vitamínů a jak na základě nejnovějších poznatků zabránit tvorbě vinného kamene. Skupina byla homogenní, v jistých chvílkách dokonce spříseženecky jednotná (proti válce, proti bídě a proti tomu, aby se husám, jejichž játra se měla stát delikatesou, krmení násilně cpalo do krku). Čerstvě zavěšený secesní lustr se postaral o přívětivé světlo a příjemně naladěné obličej. Hoši z *The Divine Comedy* dodali své nové cédéčko na trh právě včas.

Ilse se na svého Rolanda dokonce jednou pousmála, on jí po dvě vteřiny masíroval pravé rameno — a to po třinácti letech manželství a dvou dětech, ve společenství podobném toulci, z něhož denně vystřelují šípy, jež vášeň věru tlumí. Druhý, mladší pár, Lara a Valentin, byl ještě ve fázi, kdy jeden druhého drží za ruku. Ona čas od času jeho prsty sevřela oběma rukama, snad aby ho podržela pevněji, než se jí to podaří natrvalo. Gerd byl pochopitelně zase ze všech nejtípnější, velký společenský přeborník, který se svou úlohou uvolňovat bojácné lidi, aby se nebáli otevřít pusy a říkat, co si myslí, rostl a rostl. Bohužel nebyl homosexuál, jinak by se s ním Judith ráda setkávala mnohem častěji i soukromě, aby se mu svěřila s osobnějšími věcmi, což v případě skupinky, v níž se vyskytovaly partnerské dvojice, nebylo dost dobře možné.

Na konci takových večerů, když se za hosty zavřely dveře a kdy je připomínal už jen ztěžklý vzduch, si Judith pravidelně testovala, jaký je to pocit zůstat v důvěrně známém prostředí sama se sebou a s horou špinavého nádobí. Ale ano, přece jen to byla zřetelně vyšší kvalita života, hodinové pracovní nasazení v kuchyni,

okna rozevřít dokořán a vpustit do obýváku čerstvý vzduch, párkrát se zhluboka nadechnout, rychle ještě preventivně spolknout prášek proti bolení hlavy a pak už konečně popadnout milovaný polštář, jenž se z jejího objetí vymaní až následující den v osm. Tohle bylo jednoznačně lepší než muset zkoumat psychiku patrně (taktéž) opilého, chronicky mlčenlivého, soukromé zavírací hodiny nerespektujícího a nechut' podílet se na odklízecích pracích demonstrujícího „partnera“, a to za účelem zjištění, zda si dělá naděje nebo chová obavy, že by ještě mohlo dojít na sex. Takového stresu zůstávala Judith ušetřena. Jen občas jí ráno vedle pod peřinou chyběl mužský. Ale nesměl by to být muž jakýkoliv, dokonce ani ne jakýsi určitý, nýbrž pouze jeden konkrétní. A tudíž to bohužel nemohl být žádný z těch, které už znala.

3

Do práce chodila Judith ráda. A pokud ne, což se jí po svátcích stávalo téměř pravidelně, pak se ze všech sil snažila, aby si chuť do práce namluvila. Šlo totiž o to, že byla šéfkou sama sobě, byť si několikrát denně přála šéfovou jinou, méně náročnou, například svoji učnici Bianku, které stačilo zrcadlo a už byla plně zaměstnána. Judith vedla malý podnik v Goldschlagstrasse v patnáctém městském okrese. Takové označení sice naznačovalo větší podnikatelský význam, než odpovídalo skutečnosti, ona však svůj obchod s lampami milovala a nevyměnila by ho za žádné jiné místo na světě. Už v dětství se jí zdálo, že se jedná o nejkrásnější prostory na zemi plné třpytivých hvězd a blyštivých koulí, stále jasně osvětlené, přímo sváteční. V dědečkově zářivém hájemství připomínajícím muzeum pod širým nebem se daly denně slavit Vánoce.

Když bylo Judith patnáct, připadala si jako ve zlatožluté kleci, při psaní domácích úkolů na ni dozíraly stojací lampy a světlo

z nástěnných osvětlovacích těles a stropních lustrů pronikalo až do jejího nejintimnějšího denního snění. Na bratra Aliho bylo toho jasů příliš, před světlem uhýbal a uchyloval se do temných komor. Matka se zoufale potýkala s hrozícím úpadkem i s vlastní tíživou nechutí být podnikatelkou. Otec už mezitím dával přednost zšeřelým lokálům. Rozešli se po vzájemné dohodě v dobrém. „Vzájemná dohoda v dobrém“ byl ten nejkrutější výraz, který Judith znala. Znamenalo to usušit slzy na rtech, jejichž koutky v předstíraném úsměvu směřují vzhůru, a nechat ústa zkamenět. V určité chvíli pak koutky ztěžkly natolik, že povolily a v téhle pozici zůstaly navždy, což byl i matčin případ.

Když bylo Judith třiatřicet, věčně krachující obchod s lampami převzala. Ten se v následujících třech letech znovu rozáčil, ne tak trpytivě jako za dědečkových nejskvělejších časů, ale prodej i opravy běžely dost dobře na to, aby bylo možné matku, pokud zůstane doma, finančně odměňovat. Až do nynějška to byla nejlepší vzájemná dohoda, podle níž se Judith kdy s kým rozešla.

V úterý po Velikonocích vše probíhalo v mimořádném poklidu, den trávila především v zadní místnosti v matném svitu kancelářské lampy; byl naplněn pouze povinnostmi, které jí ukládalo účetnictví. Mezi osmou ráno a čtvrtou odpolední nebylo po Biance ani slechu, patrně se právě líčila. Aby prokázala, že se toho dne v obchodě vůbec vyskytovala, zvolala krátce před zavírací dobou: „Paní šéééfová!“ Judith: „Prosím vás! Ne tak hlasitě! Pojdte za mnou, jestli mi chcete něco říct.“ To už Bianca stála vedle ní: „Je tu nějaký pán a ptá se po vás.“ Judith: „Po mně? Co chce?“ Bianca: „Pozdravit vás.“ Judith: „Hm.“

Byl to onen muž, co se zásoboval banány. Judith ho poznala až poté, co promluvil. On: „Chtěl jsem vás jen pozdravit. To jsem já, ten, co vám před Velikonocemi v Merkuru šlápl na patu. Ráno jsem vás viděl, jak vcházíte sem do obchodu.“ Judith:

„A to jste až doteď čekal, až zase vyjdu?“ Nechtíc se zachichotala. Měla pocit, že právě byla docela vtipná. Také muž přes banány se zasmál, dokonce velice hezky, oči lemované stovkou drobných vrásek mu zazářily a zableskla se asi tak šedesátka bělo-
skvoucích zubů. On: „Mám tady kousek za rohem kancelář. Tak jsem si říkal...“ Ona: „Tak jste mě přišel pozdravit. To je milé. Divím se, že jste mě poznal.“ Nemínila to nijak koketně, nýbrž zcela vážně. On: „Tomu se vy opravdu divit nemusíte.“ Teď se na ni tak zvláště podíval, na otce rodiny, co kupuje osm banánů, pohledem neobvykle potěšeným. Ne, tohle nebyly chvilky, se kterými by si Judith věděla rady. Cítila, jak se jí do tváří vkrádá horko. Ještě musí nutně vyřídit jeden telefonát, signalizovaly jí ručičky náramkových hodinek. On: „Tak to by bylo.“ Ona: „Ano.“ On: „Velice mě těšilo.“ Ona: „Ano.“ On: „Možná se zase někdy uvidíme.“ Ona: „Až budete někdy potřebovat lampu.“ Zasmála se, aby odvedla pozornost od situační tragiky pronesené poznámky. Připojila se k nim Bianca, tentokrát v tom nej-
příhodnějším okamžiku: „Paní šéfová, můžu už?“ Mínila tím, že je čas jít domů. Také pro muže přes banány to byl signál k odchodu. Ve dveřích se ještě jednou otočil a zamával jako na nádraží, ne jako na rozloučenou, ale jako někdo, kdo sem pro někoho přišel.

4

Večer si na něj Judith párkrát letmo vzpomněla, ne, nikoliv letmo, nýbrž na něj. Jakže to řekl? „Tomu se divit nemusíte.“ Nebo neřekl on dokonce: „Tomu se vy opravdu divit nemusíte“? A nezdůraznil on to „vy“? Ano, „vy“ zdůraznil. Řekl: „Tomu se VY opravdu divit nemusíte.“ VY ve smyslu: „Žena jako vy.“ Milej, fakt, přemítala Judith. Možná to dokonce myslel jako: „Tomu se VY, žena, která vypadá jako vy, taková hezká, zajímavá žena,“

tak on to mýnil, „taková nádherná žena, tak krásná žena, až se jednomu tají dech, inteligentního vzezření, chytrá, schopná žena, ano, taková žena jako VY,“ měl on na mysli, „taková žena se skutečně divit nemusí,“ že ji zase poznal. Moc milej, fakt, zavvažovala Judith.

„Takovou ženu jako vy,“ tak on to totiž myslel, „takovou ženu jako vy člověk uvidí jednou,“ například když jí v oddělení sýrů rozdrtí patu, „takovou uvidí jen jednou, a už mu nesejde z mysli, o smyslech ani nemluvě,“ tak on to mýnil. Teda moc, moc milej, fakt, pomyslela si Judith.

Už na to chtěla přestat myslet, protože jí už není dvacet a protože zná mužské a už není jen tak ochotná upustit ve svých představách od množného čísla a protože má, panebože, důležitější věci na práci, právě chtěla z kávovaru odstranit vodní kámen, ale ještě jednou zavzpomínala, jen kratičce, jak zdůraznil to „vy“ ve větě „Tomu se VY opravdu divit nemusíte“. Bylo to „vy“ ve smyslu „taková žena, jako jste vy“? Nebo mělo ono „vy“ zvuk ještě specifitější a cílenější ve smyslu „VY, VY, ANO, VY! Jenom a pouze VY“? Pak to tedy myslel jako: „Každá jiná žena na světě by se mohla divit, každá, jenom VY ne, neboť VY nejenže nejste žena jako všechny ostatní, ne, vy jste žena jako žádná jiná. A VY, VY, ANO VY! Jedině a pouze VY,“ mýnil on, „se opravdu nemusíte divit,“ že jsem vás poznal. Doopravdy moc, moc milej, fakt moc, táhlo Judith hlavou. Ale bohužel, a s tím nic nenadělá: JI skutečně udivilo, že ji poznal. A v tom to bylo. A tudíž teď půjde a zbaví kávovar vodního kamene.

Následující den si na něj vzpomněla jen jednou, z nutnosti. Bianca náhle pronesla: „Paní šéfová, já si něčeho všimla.“ Judith: „Ano? Tak to jsem teda zvědavá.“ Bianca: „Tomu chlápku se fakt zamlouváte.“ Judith (a teď se vzepjala ke špičkovému hereckému výkonu): „Jakému chlápku?“ Bianca: „No tomu vysokýmu,